

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikan hävittämisen ja heikentämiskieltoa

Hakija

Seija Fabritius

Asia

Lupahakemus rauhoitettujen lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikan hävittämiseen asuinrakennuksesta Kemiönsaarella, Varsinais-Suomessa.

Hakemus

Hakija hakee lupaa hävittää lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikan (jatkossa LLP) asuinrakennuksestaan Kemiönsaarella. Hakemus koskee kaikkia 13 luonnonvaraista lepakkolajia Suomessa (alla).

Laji	Tieteellinen nimi	Uhanalaisuusluokitus
Korvayökkö	<i>Plecotus auritus</i>	LC
Kimolepakko	<i>Vespertilio murinus</i>	NA
Pohjanlepakko	<i>Eptesicus nilssonii</i>	LC
Etelänlepakko	<i>Eptesicus serotinus</i>	NA
Isoviiksisiiippa	<i>Myotis brandtii</i>	LC
Lampisiippa	<i>Myotis dasycneme</i>	NA
Vesisiippa	<i>Myotis daubentonii</i>	LC
Viiksisiiippa	<i>Myotis mystacinus</i>	LC
Ripsisiippa	<i>Myotis nattereri</i>	EN
Isolepakko	<i>Nyctalus noctula</i>	NA
Pikkulepakko	<i>Pipistrellus nathusii</i>	VU
Vaivaislepakko	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	NA
Kääpiölepakko	<i>Pipistrellus pygmaeus</i>	NA

LC = elinvoimainen, VU = vaarantunut, EN = erittäin uhanalainen, NA = arviointiin soveltumaton

Hakija hakee poikkeuslupaa lepakoiden LLP:n hävittämiseen erityisen merkittävien vahinkojen ehkäisemiseksi asuinrakennuksessa sekä kansanterveyden kannalta pakottavasta syystä. Hakija on suunnitellut asuinrakennuksen ulkoseinien remontointia syyskuun lopulle, sillä nämä ovat lahonneet ja niiden remontoimatta jättäminen talveksi uhkaa aiheuttaa merkittäviä vahinkoja talolle. Lisäksi lepakkoluteet uhkaavat hakijan terveyttä, minkä takia seinäeristeet pitää vaihtaa.

Hakijan mukaan lepakot ovat asettuneet kesän 2024 aikana hänen asuinrakennukseensa ja on enimmillään havainnut 11 lepakkoa lentävän samanaikaisesti pihallaan, joista noin puolet olivat pienikokoisia, oletettavasti poikasia. Hakija on tulevan remontin johdosta ollut yhteydessä Varsinais-Suomen ELY-keskukseen (VARELY/4447/2024) koskien talossa olevia lepakkoita, joka on 4.7.2024 kehottanut hakijaa selvittämään

esimerkiksi konsultilta onko kyseessä lepakkojen LLP tai niiden elämänsä kierron kannalta ei yhtä merkittävä päiväpiilo. Hakija ei ole vahvistanut esimerkiksi konsultin toimesta mitkä lajeja tai lajeja lepakot edustavat, näiden lukumäärää tai sitä, ovatko lepakot lisääntyneet ja levittäneet hakijan asuinrakennuksessa. Hakija perustelee konsultin asiantuntijalausannon hankkimatta jättämistä sillä, että on saanut ristiriitaista tietoa muualta kuin viranomaiselta siitä, että LLP:n hävittäminen lisääntymiskauden ulkopuolella olisi mahdollista ilman poikkeuslupaa. Lisäksi hakijan näkemys on, että lepakot ovat tulleet naapurin ladosta, missä on vahvistettu lepakoiden LLP ja että asuinrakennus toimisi näille ainoastaan päiväpiilona. Lepakot lähtivät asuinrakennuksesta syyskuun alussa, eikä asiantuntijalausunnolla ole käytännössä mahdollista enää tänä vuonna tunnistaa, onko asuinrakennus toiminut LLP:na mille lepakkolajille ja kuinka monelle yksilölle. Hakija on kuitenkin vahvistanut Turun yliopiston tutkijalta, että lepakot ovat levittäneet taloon lepakkoluteita ja että ne tulisi hävittää asuinrakennuksesta terveydellisistä syistä. Varsinais-Suomen ELY-keskus on asiantuntijuuteensa ja olemassa olevien tietojen perusteella katsonut, että asuinrakennus on todennäköisesti lepakoiden LLP ja hakemus käsitellään täten LLP:n hävittämisenä.

Asuinrakennus ei sijaitse Natura 2000 -alueella, tämän läheisyydessä tai luonnonsuojelualueella.

Määräykset, joita hakemus koskee

Lepakot ovat luonnonsuojelulain 69 §:n nojalla rauhoitettuja. Pikkulepakko on vaarantunut ja ripsisiippa erittäin uhanalainen.

Luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteen IV(a), luonnonsuojelulain 78 §:n nojalla ja valtioneuvoston asetuksen (1066/2023) mukaisesti kaikki Suomessa yleisenä tavattavat lepakot ovat tiukasti suojeltuja lajeja, joiden yksilöiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty.

Luonnonsuojelulain 83 §:n 1 ja 3 momentin mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa suojelusta 83 §:ssä säädettyin edellytyksin

Päätös ja lupaehdot

Varsinais-Suomen ELY-keskus myöntää hakijalle luvan hävittää lepakoiden LLP:n alla luetelluin ehdoin.

- 1 Lupa on voimassa 31.12.2024 asti.
- 2 Tällä luvalla saa hävittää lepakoiden LLP:n hakijan asuinrakennuksessa.
- 3 Ennen remontoinnin käynnistämistä hakija varmistaa, henkilöiden liikkumiseen liittyvät mahdolliset turvallisuusriskit huomioiden, että rakennuksissa ei ole töiden käynnistyessä lepakoita.
- 4 Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
- 5 Asuinrakennusta remontoimassa tulee verkotuksella tai muilla rakenteilla estää lepakoiden pääsy rakennukseen jatkossa.
- 6 Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä ja pyydettyäessä lupa on esitettävä.
- 7 Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin ja työn toteuttamisessa tarvittavista muista luvista ja velvoitteista.
- 8 Varsinais-Suomen ELY-keskus valvoo lupaehtojen noudattamista. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
- 9 Hakijaa velvoitetaan asentamaan kolme hybridi-lepakkopönttöä pihalleen 30.4.2025 mennessä. Pönttöjä asentaessa on varmistettava, että lepakoille on tarjottu vapaa

lentoreitti pöntön suuaukolle. Varsinais-Suomen ELY-keskus neuvoo hakijaa tarvittaessa pönttöihin liittyvissä kysymyksissä.

- 10 Luvan käytöstä tulee raportoida vuosittain seuraavan vuoden tammikuun loppuun (31.1.) mennessä. Raportti toimitetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kirjjaamoon (kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi) päätöksen asianumerolla VARELY/6172/2024 varustettuna. Vuoden 2024 raportissa tulee mainita, milloin asuinrakennus remontoitiin ja millaisia ennaltaehkäiseviä rakenteita seiniin lisättiin, jotta lepakot eivät pääsisi sisään rakennukseen uudelleen. Vuoden 2025 raportoinnissa tulee mainita milloin ja minne pöntöt sijoitettiin sekä miten paljon ulosteita näissä oli loka-marraskuussa 2025. Raportteihin voi halutessaan liittää kuvia.

Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ehdot ja poikkeuslupa voidaan myöntää erityisen merkittävien vahinkojen ehkäisemiseksi ja kansanterveyden kannalta pakottavasta syystä.

Lepakot ovat asettuneet hakijan asuinrakennukseen, johon nämä ovat todennäköisesti perustaneet LLP:n, joka on luonnonsuojelulain 70 §:n nojalla rauhoitettu. Asuinrakennusta uhkaa mittavat vahingot, mikäli lahoavia seiniä ei uusita (ja LLP:aa hävitetä) syksyn 2024 aikana. Lisäksi lepakot ovat levittäneet asuinrakennuksen eristeisiin luteita, jotka aiheuttavat terveydellisen uhan hakijalle.

Hakijan olisi pitänyt hankkia asiantuntijalausannon siitä, onko asuinrakennuksessa lepakkojen LLP tai päiväpiilo, sekä mitä lajeja ja kuinka monta yksilöä siellä esiintyy, eli millainen merkitys rakennuksella on seudun lepakkopopulaatiolle. Varsinais-Suomen ELY-keskus katsoo kuitenkin, että remontin siirtäminen syksyille 2025 lisääntymisajan jälkeen, jolloin asuinrakennukselle on mahdollisesti voinut aiheutua mittavia kosteusvaurioita ja jonka aikana hakijaan olisi kohdistunut kohonnut terveystarve luteiden leviämisestä, ei ole kohtuullista, jotta olisi voitu selvittää em. yksityiskohtia lepakkoesiintymään liittyen. Lepakkoinventointeihin liittyy myös epävarmuuksia, eikä lajien tunnistaminen, yksilöiden tarkan lukumäärän tai esiintymispaikan luonne ole aina mahdollista arvioida. Täten asian siirtäminen syksyille 2025 ei olisi varmuudella antanut kaikkia lisätietoja lepakkoesiintymästä.

Poikkeaminen luonnonsuojelulain 78 §:stä edellyttää, että lupaviranomainen pystyy päätöksessään rajaamaan mitä lajia/lajeja poikkeaminen koskee sekä näiden lukumäärää, jolla ongelma voidaan ratkaista. Koska ko. tapauksessa ei ole pystytty määrittämään lepakkolajia/-lajeja, näiden tarkkaa lukumäärää ja esiintymispaikan luonnetta, on Varsinais-Suomen ELY-keskus käsitellyt hakemusta varovaisuusperiaatetta noudattaen siten, että se koskee kaikkia 13 luonnonvaraisesti Suomessa esiintyvää lepakkolajia. Lepakkoihin liittyvien tietojen epävarmuus on tunnistettu aikaisemminkin, vaikka taustalla onkin ollut yksityiskohtaisia inventointeja ja tällöin päätöksiä on annettu parhaan saatavana olevan tiedon pohjalta (esim. VARELY/1544/2024).

Hakijalle myönnetään poikkeuslupa lepakoiden LLP:n hävittämiseen asuinrakennuksesta, sillä asiaan ei ole muuta tyydyttävää ratkaisua eikä LLP:n hävittämisellä ole vaikutusta lepakoiden suotuisan suojelutason ylläpitämiseen tai sen saavuttamiseen.

Asuinrakennuksen lahoavien seinien remontoiminen ja luteiden hävittäminen seinistä eristettä uusimalla ei ole mahdollista suorittaa tavalla, joka ei johtaisi LLP:n hävittämiseen.

Alueella on enimmillään havaittu 11 lepakkoyksilöä, joiden hakija olettaa oleskelleen asuinrakennuksessa. Varsinais-Suomen ELY-keskus on arvioinnissa LLP:n hävittämisestä lepakkojen suotuisan suojelutason huomioinut, että hakijan arviossa lepakkojen todellisesta yksilömäärästä voi olla hieman heittoa ja että luku on suuntaa antava. LLP:n hävittämisen ei katsota vaarantavan suotuisan suojelutason ylläpitämistä, mikäli kyseiset yksilöt kuuluvat elinvoimaisiin lajeihin (yllä oleva taulukko) tai uhanalaisiin lajeihin

(ripsisiippa ja pikkulepakko). LLP:n hävittämisen vaikutuksia suotuisaan suojelutasoon ei arvioida niiden lepakkolajien osalta, jotka eivät ole soveltuneet Punaisen kirjan uhanalaisuusarvioon.

Useiden rakennusten käyttäminen lisääntymiskierron aikana on kaikille lepakkolajeille hyvin tyypillistä. Emot voivat esimerkiksi synnyttää poikasensa yhdessä paikassa ja myöhemmin kesällä siirtyä niiden kanssa toiseen paikkaan. Tässä tapauksessa yhden LLP:n hävittäminen alueella, missä löytyy ainakin yksi merkittävämpi ja pitkäikäisempi LLP (naapurin lato), ei katsota vaarantavan paikallisen lepakkopopulaation säilymistä. Tätä taustaa vasten on myös parempi suorittaa välttämättömät remontointitoimenpiteet LLP:n ensimmäisen olemassaolovuoden jälkeen, jolloin se ei ole vielä niin vakiintunut ja merkittävä paikalliselle lepakkopopulaatiolle, kuin että remontointi tehtäisiin toisen vuoden (2025) ja asiantuntijaselvityksen jälkeen. Lisäksi hakijaa veloitetaan asentamaan kolme hybridi-lepakkopönttöä pihansa puihin, jotka voivat korvata remontin myötä menetetyt LLP:n ja myötävaikuttavat lajin/lajien suotuisan suojelutason ylläpitämiseen tai tämän saavuttamiseen. Hakijan tulee myös verkottaa uusiutuvia seiniä tai muilla rakenteilla estää lepakoiden hakeutumista talon rakenteisiin jatkossa.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 78 §, 83 §, 121 §

Luontodirektiivi (92/43/ETY) 16 (1) artikla

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

Valtioneuvoston asetus (1215/2023) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2024

Päätöksen voimaantulo

Varsinais-Suomen ELY-keskus on lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §:n nojalla päättänyt, että tämä päätös pannaan täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Luvan mukaisiin toimenpiteisiin tulee voida ryhtyä ennen kuin päätös on saavuttanut lainvoiman, jotta asuinrakennusta pystytään remontoimaan syksyn 2024 ja suotuisen säiden aikana. Päätöksen täytäntöönpanoa ei voida sen luonteen, erityisen merkittävien vahinkojen ehkäisemiseksi sekä kansanterveyden kannalta pakottavasta syystä lykätä.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Turun hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Robin Ramstedt ja ratkaissut yksikön päällikkö Olli Mattila.

Liitteet

Valitusosoitus

Tiedoksi

ympäristöministeriö kirjaamo.ym@gov.fi

Lounais-Suomen poliisilaitos kirjaamo.lounais-suomi@poliisi.fi

Kemiönsaaren kunta kimitoon@kimitoon.fi

Varsinais-Suomen luonnonsuojelupiiri varsinais-suomi@sl.fi

Turun Lintutieteellinen Yhdistys ry (TLY) suojelu@tly.fi

Tapiola Varsinais-Suomi–Satakunnan ry info@tapiolary.com

Natur och Miljö r.f. kansliet@naturochmiljo.fi

Kemiö: Kimitoöns Natur, info@kimitoonsnatur.fi

Suoritemaksu 316 €

Tämä asiakirja VARELY/6172/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/6172/2024 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Mattila Olli 02.10.2024 13:05

Esittelijä Ramstedt Robin 02.10.2024 10:20

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Turun hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiannona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Turun hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 270 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tuomioistuinlaki löytyy osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455#P5>

Turun hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: PL 32, 20101 Turku

Käyntiosoite: Sairashuoneenkatu 2-4, 20101 Turku

Puhelin: 029 56 42410

Telefax: 029 56 42414

Sähköposti: turku.hao@oikeus.fi

Aukioloaika: 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuiimet>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä perittyä suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.